

визнавати земельну ділянку, а не землі загалом. Ґрунтовий покрив земельної ділянки є частиною предмета злочину (власне земельної ділянки), оскільки злочинні дії винної особи спрямовані не на цей покрив, а на безгосподарське використання земельних ділянок, що спричиняє наслідки, визначені у ст. 254 КК України. Тому відповідного коригування потребує назва та диспозиція цієї статті в частині описання предмета злочину, яким потрібно визнавати не землі, а земельну ділянку.

Піщенко Г. І. – кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх справ

КРИМІНОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ПОШИРЕННЯ НАРКОМАНІЇ В УКРАЇНІ

До основних чинників поширення наркотиків в Україні можна зарахувати як загальні (економічні, політичні, соціальні, ідеологічні, культурні, духовні), так і конкретні (недоліки у вихованні, відсутність батьківського контролю, певного виду занять, зняття стресового стану, культ психології групи, необхідність у самоствердженні та самореалізації тощо).

Поширення наркоманії у нашій державі зумовлено низкою обставин. По-перше, тим, що в Україні є значна сировинна база для виготовлення наркотиків. Як і Нідерланди, Білорусь, Російська Федерація, Україна промислово вирощуванням коноплі та маку. Це притягує в Україну розповсюджувачів наркотиків з інших країн СНД. Вони залучають до злочинного бізнесу сільських жителів, які займаються заготівлею і реалізують макову соломку. По-друге, Україна розташована на важливих міжнародних шляхах, а її кордони ще належним чином не обладнано. Таким чином, як тільки правоохоронці «притиснули» збувачів і розповсюджувачів наркотиків рослинного походження, із-за кордону з'явилися наркотики синтетичні, сильнодіючі та набагато небезпечніші [1, с. 63].

Входження України у ринкові відносини, зростання попиту на наркотики і відсутність ефективного механізму протидії їх незаконному обігу створюють передумови

використання міжнародною наркомафією території нашої держави для транспортування наркотиків, зокрема важких (героїн, кокаїн).

У планах європейських ділків наркобізнесу України відведено особливе місце. Сьогодні реальну загрозу для нашої держави становлять опій і героїн, які виробляються у країнах Південно-Східної Азії і переправляються у Європу.

Споживачі героїну найчастіше належать до групи літнього населення, у якого виникли серйозні проблеми, пов'язані зі здоров'ям, спілкуванням і психікою. Серед молоді досвід споживання героїну залишається на низькому рівні, а проведення у школах обстежень підтверджує, що учні відчують серйозні побоювання у зв'язку з вживанням героїну. Однак зловживання ним спостерігається серед молодих споживачів великої кількості амфетамінів, екстазі й інших наркотиків з метою розваги. До іншої групи ризику належать безпритульна молодь, ув'язнені, молоді люди і правопорушники, які перебувають у спеціальних закладах, та «працівники» секс-індустрії. Для всіх країн Західної Європи характерне стабільне число випадків і кількість вилучення героїну, хоча між країнами й існують певні відмінності.

На поширення наркоманії також впливає:

- розширення асортименту наркотичних засобів, поява безлічі нових сильнодіючих синтетичних наркотиків і речовин, які вживають з наркотичною метою;

- широке застосування наркотиків як ефективних беззаспокійливих засобів у народній медицині;

- відсутність «розумних» розваг, що замінюють «нездоровою» літературою, телепередачами тощо, у яких пропагують наркотики;

- наслідок недостатнього виховання, моральної нестійкості, наслідування поганого смаку тощо;

- патологічна спадковість наркоманії;

- негативний вплив мікросоціальних груп і негативного лідера;

- часте зіткнення з наркотичними речовинами у зв'язку з їх доступністю за особливостями професії;

- використання наркотиків як спосіб звільнення від проблем, що виникли на певному етапі життя особи;

- намагання втекти від нестабільної реальності;

- страх перед непевним майбутнім;
- прагнення «красивого» життя [2, с. 88].

До чинників загального характеру, що призводять до зростання наркоманії в Україні в сучасних умовах, можна зарахувати:

- бездуховність (особливо у молоді), невизначеність у багатьох питаннях близького і далекого майбутнього на фоні різкого зниження життєвого рівня переважної більшості громадян;

- низьку загальну культуру більшої частини населення (передусім молоді), яка не бачить у оволодінні досягненнями культури можливості вирішення своїх життєвих проблем;

- невміння подолати вплив референтної групи, до якої має потяг особа, відсутність сили волі, щоб протистояти втягуванню у наркотичну залежність, легковажність в оцінці ситуації щодо себе на сьогодні і у майбутньому, прагнення до миттєвої утіхи, бажання «бути дорослим» тощо;

- відсутність дієвих засобів і методів антинаркотичної пропаганди, прищеплення людям, особливо молоді, розуміння страшної небезпеки вживання наркотиків;

- недостатню кількість сил і засобів, необхідних для роботи у сфері боротьби з наркоманією, передусім у міністерствах охорони здоров'я та внутрішніх справ;

- брак лікарів-наркологів і психіатрів, фахівців у сфері боротьби з наркобізнесом у міліції, недостатньо необхідних спеціалізованих медичних закладів.

В Україні донедавна не існувало загальнодержавної програми боротьби з наркоманією. Щоб така програма стала дієвою, вона потребує чималих витрат. Україна має значну сировинну наркотичну базу. На сьогодні митна служба України не має необхідної кількості фахівців і технічних засобів, які могли б проконтролювати весь товарообіг, що йде транзитом (контрабандою) через Україну, і завдяки чому таємно провозяться наркотичні засоби у країни Заходу. Як свідчить світовий досвід, частина транзитного товару залишається у країнах, через які він прямує, і вона тим більша, чим більшим є їх потік (надходження). Звісно, зазначений перелік не є вичерпним і потребує проведення подальших досліджень цієї проблематики.

Список використаних джерел

1. Піщенко Г. І. Кримінологічна характеристика наркоманії / Г. І. Піщенко, С. І. Мінченко // Право України. – 2005. – № 9. – С. 63–66.

2. Піщенко Г. І. Декриміналізація чи посилення відповідальності (дискусійні питання щодо ст. 309 КК України) / Г. Піщенко, Д. Гундза // Підприємництво, господарство і право. – 2014. – № 5. – С. 87–90.

Полищук Г. С. – кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх справ

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВЕ ЗАПОБІГАННЯ КРАДІЖКАМ З ПРОНИКНЕННЯМ У ЖИТЛО, ІНШЕ ПРИМІЩЕННЯ ЧИ СХОВИЩЕ

Однією з умов ефективного функціонування та розвитку суспільства є адекватне реагування на потенційно небезпечні для нього явища та процеси. Суспільство, усвідомивши реальність таких загроз, має застосовувати конкретні заходи для їх нейтралізації чи послаблення. Таким чином, адекватна реакція на виклики і загрози, протидія небезпечним соціальним явищам, наявним у цей період в державі та які прогнозуються у майбутньому, є критерієм розвиненості, організованості та зрілості суспільства.

Саме така реакція з боку суспільства та держави потрібна сучасній Україні щодо протидії та запобігання корисливій злочинності, значну частину якої становлять крадіжки, поєднані з проникненням у помешкання громадян. Об'єктами запобіжної діяльності у цій сфері є детермінуючі чинники, що зумовлюють вчинення таких злочинів, а також особи, схильні до їх вчинення, які мають намір вчинити злочин або вже розпочали його вчинення.

Актуальність запобіжного впливу на таких осіб зумовлена наявністю значної шкоди не лише окремій особі або сім'ї потерпілих від таких крадіжок, а й суспільству, його матеріальному добробуту. До того ж, злочини цієї категорії